

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn Nr 16/2017 z 18.10.2017 r.

I. ZMIANY W REGULACJACH

ZMIANY W OPŁATACH ZA EGZEKUCJĘ ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH

W dniu 28 października 2017 r. wchodzi w życie ustawa o zmianie ustawy z dnia 29 września 2017 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1910). Zmiany dotyczą wysokości i zasad pobierania opłat egzekucyjnych w przypadku egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Do najistotniejszych zmian należy:

- podział opłaty egzekucyjnej na opłatę tymczasową pobieraną od wierzyciela i opłatę uzupełniającą pobieraną od dłużnika – w określonych przypadkach, jak niecelowe wszczęcie egzekucji, opłatą uzupełniającą może być obciążony również wierzyciel;
- wprowadzenie stałej wysokości opłaty pobieranej od wierzyciela za wszczęcie egzekucji oraz wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia – w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego;
- obniżenie opłaty egzekucyjnej do 4% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w przypadku, gdy dłużnik wykona zobowiązanie w terminie wyznaczonym przez komornika w wezwaniu oraz zakaz obciążenia opłatą w przypadku, gdy dłużnik wykona zobowiązanie przed doręczeniem wezwania;
- obniżenie opłaty egzekucyjnej do 20% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za wprowadzenie w posiadanie nieruchomości i usunięcie z niej ruchomości,

wprowadzenie zarządcy w zarząd nieruchomości lub przedsiębiorstwa oraz za wprowadzenie dozorczy w dozór nieruchomości, opróżnienie lokalu z rzeczy lub osób (eksmisja) i za egzekucję odebrania rzeczy.

ZUS OPUBLIKOWAŁ NOWE FORMULARZE

W celu uproszczenia procedury składania wniosków w sprawach emerytalnych i rentowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 2 października 2017 r. opublikował nowe wzory formularzy, tj.:

- wniosek o rentę rodzinną – druk ERR zastąpił dotychczasowy formularz ZUS Rp-2 i załączniki (ZUS Rp-2a, ZUS Rp-2b, ZUS-ER-OMR-01, ZUS-ER-OPR-01, ZUS-ER-ORR-01)
- załącznik do wniosku o rentę rodzinną dla osób, które ubiegają się o rentę rodzinną z zagranicznej instytucji – druk ERRZ;
- wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy - druk ERN zastąpił dotychczasowy formularz ZUS Rp-1R;
- załącznik do wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy dla osób, które ubiegają się o rentę inwalidzką z zagranicznej instytucji - druk ERZ;
- wniosek o emeryturę częściową - druk EMC zastąpił dotychczasowy formularz ZUS-ER-WEC-02,
- wniosek o świadczenie przedemerytalne - druk ESP zastąpił dotychczasowy formularz ZUS Rp-26;
- oświadczenie o osiągnięciu przychodu - druk EROP zastąpił dotychczasowy formularz ZUS Rw-73;
- wniosek o wypłatę gwarantowaną na rzecz małoletniej osoby uprawnionej - druk EWG-M zastąpił dotychczasowy formularz ZUS-ER-WGM-01;
- wniosek o wypłatę gwarantowaną na rzecz pełnoletniej osoby uprawnionej - druk EWG-P zastąpił dotychczasowy formularz ZUS-ER-WGP-01;
- wskazanie/ zmiana osób uposażonych, które nabędą prawo do wypłaty gwarantowanej - druk EWG-W zastąpił dotychczasowy formularz ZUS-ER-WUG-01;
- oświadczenie współmałżonka o wyrażeniu zgody na wskazanie osoby uposażonej, innej niż członek rodziny - druk EWG-O zastąpił dotychczasowy formularz ZUS-ER-OOU-01.

NOWE OBOWIĄZKI PRZY PRZEKAZYWANIU DANYCH O DŁUŻNIKACH DO BIUR INFORMACJI GOSPODARCZEJ

Od 13 listopada 2017 r. będą obowiązywały znowelizowane przepisy ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1015 z późn. zm.).

Nowelizacja wprowadza istotne zmiany w procedurze zgłoszenia i działalności biur informacji gospodarczych, co zostało opisane w Biuletynie nr 12.

Na uwagę zasługuje również kwestia nałożenia nowych obowiązków na wierzycieli dokonujących zgłoszenia swoich dłużników. W związku z wprowadzeniem instytucji sprzeciwu, w wezwaniu do zapłaty, zawierającym ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, wierzyciele będą mieli obowiązek poinformować dłużnika o przysługującym mu prawie złożenia wierzycielowi sprzeciwu wobec zamiaru przekazania przez wierzyciela informacji do biura informacji gospodarczej. Jeżeli dłużnik skorzysta z tego uprawnienia, kwestionując istnienie zobowiązania lub uznając wierzytelność za przedawnioną, a wierzyciel nie uzna tego sprzeciwu, to wierzyciel będzie zobowiązany zawrzeć te dane w informacji gospodarczej przekazywanej do biura.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

II. ORZECZNICTWO

NIEODPŁATNA SŁUŻEBNOŚĆ NIE PODLEGA OPODATKOWANIU

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 września 2017 r., sygn. II FSK 2541/15

W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca zajmujący się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków wystąpił z wnioskiem o wydanie interpretacji podatkowej w przedmiocie opodatkowania nieodpłatnej służebności przesyłu ustanowionej mocą umowy stron. Organy podatkowe uznały, że korzyść związana z możliwością korzystania z nieruchomości

na podstawie służebności przesyłu, za ustanowienie której przedsiębiorca nie uiścił wynagrodzenia, stanowi przychód tego przedsiębiorcy podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Naczelny Sąd Administracyjny nie podzielił tego stanowiska. Orzekł, że zgodnie z przepisami ustawy Kodeks cywilny, obowiązkowa odpłatność służebności przesyłu jest zasadą jedynie w przypadku ustanowienia służebności na drodze sądowej. Natomiast dla ważności ustanowienia służebności na mocy oświadczenia właściciela, nie jest wymagane ustalenie wynagrodzenia, stąd też nieodpłatna służebność nie stanowi źródła przychodu z nieopłatnego świadczenia i nie podlega opodatkowaniu.

NIE MOŻNA DEKLAROWAĆ SAMODZIELNEGO WYKONANIA ZAMÓWIENIA POWOŁUJĄC SIĘ NA DOŚWIADCZENIE PODMIOTU TRZECIEGO

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z 4 września 2017 r., sygn. KIO 1755/17

Przedmiotem oceny Krajowej Izby Odwoławczej było odwołanie jednego z wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego na czynność wyboru najkorzystniejszej oferty przez zamawiającego. Za najkorzystniejszą ofertę została uznana oferta złożona przez wykonawcę, który deklarując samodzielne wykonanie zamówienia, w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu, posłużył się doświadczeniem podmiotu trzeciego. Po dokonaniu oceny ofert, zamawiający zwrócił się do wyłonionego wykonawcy o udzielenie wyjaśnień. W odpowiedzi na zobowiązanie zamawiającego, wykonawca oznajmił, że oświadczenie o samodzielnym wykonaniu zamówienia zostało złożone omyłkowo.

Krajowa Izba Odwoławcza uwzględniła złożone odwołanie. Orzekła, że po wyborze najkorzystniejszej oferty nie ma już możliwości wzywania wykonawcy do składania wyjaśnień, wobec czego przy ocenie prawidłowości działań zamawiającego za aktualne należy uznać oświadczenie wykonawcy o samodzielnym wykonaniu zamówienia. Natomiast nie jest możliwe jednoczesne powoływanie się na doświadczenie podmiotu trzeciego i deklarowanie samodzielnego wykonania przedmiotu zamówienia.

WYROK SĄDU UNIJNEGO PODSTAWĄ DO WZNOWIENIA POSTĘPOWANIA

Uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 października 2017 r., sygn. akt I FPS 1/17

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie 7 sędziów podjął uchwałę o treści „*Podstawą wznowienia postępowania, o której mowa w art. 272 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369) może być orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wydane w trybie pytania prejudycjalnego, nawet jeżeli to orzeczenie nie zostało doręczone stronie wnoszącej skargę o wznowienie postępowania*”.

Tym samym Naczelny Sąd Administracyjny przesądził o konieczności odstąpienia od literalnej wykładni przepisu art. 272 § 3 ww. ustawy. Przepis stanowi, że można żądać wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem w razie późniejszego wykrycia prawomocnego orzeczenia dotyczącego tej samej sprawy. Brzmienie przepisu wskazywałoby na to, że uzyskanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej tylko konkretnie w tej sprawie, której dotyczył wyrok sądu administracyjnego, daje podstawę do wznowienia postępowania. Wydaną uchwałą Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że nie trzeba być stroną postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, żeby na podstawie jego wyroków żądać wznowienia postępowania we własnej sprawie. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił tym samym prymat prawa europejskiego nad prawem krajowym.

NADANIE KLAUZULI PRZECIWKO BYŁEMU WSPÓLNIKOWI MOŻE BYĆ NIEZGODNE Z KONSTYTUCJĄ

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 października 2017 r., sygn. SK 31/15

W omawianym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisu art. 778¹ k.p.c. w zakresie w jakim umożliwia nadanie

tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej klauzuli wykonalności przeciwko byłemu wspólnikowi tej spółki, jeżeli nie był już tym wspólnikiem w momencie wszczęcia postępowania przeciwko spółce.

Zgodnie z brzmieniem art. 778¹ k.p.c. „Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, jak również wtedy, gdy jest oczywiste, że egzekucja ta będzie bezskuteczna”. Przepis umożliwia nadanie klauzuli wykonalności i prowadzenie egzekucji z majątku zarówno aktualnego, jak i byłego wspólnika. Trybunał Konstytucyjny orzekł jednak, że nadanie klauzuli przeciwko byłemu wspólnikowi, który nie był już wspólnikiem w momencie wniesienia pozwu przeciwko spółce naruszałoby konstytucyjne prawo wspólnika do sądu, ponieważ utrata statusu wspólnika pozbawia go możliwości podjęcia obrony przed uzyskaniem niekorzystnego rozstrzygnięcia przez spółkę, za zobowiązania której miałby ponosić solidarną odpowiedzialność. Innymi słowy, w takiej sytuacji wspólnik nie miałby żadnego wpływu na treść orzeczenia będącego podstawą prowadzenia przeciwko niemu egzekucji.

DLA SKUTECZNOŚCI POTRĄCENIA NIE JEST WYMAGANE KONKRETNE PRZYPORZĄDKOWANIE POTRĄCANYCH WIERZYTELNOŚCI

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. V CSK 585/16

W przedmiotowej sprawie pozwany w piśmie procesowym złożył oświadczenie o potrąceniu przysługujących mu wierzytelności przeciwko powodowi z wierzytelności dochodzonej pozwem. W oświadczeniu pozwany wymienił wierzytelności, wskazując których faktur dotyczą, jednakże nie wskazał konkretnie, która z jego wierzytelności ma zostać umorzona na skutek potrącenia – a co istotne – każda z nich przewyższała wartość wierzytelności dochodzonej pozwem.

Sądy obu instancji uznały takie potrącenie za niedopuszczalne m. in. z tego względu, że nie zostały odpowiednio zindywidualizowane wierzytelności przedstawione do potrącenia z dochodzoną należnością powoda.

Natomiast Sąd Najwyższy orzekł, że pozwany nie miał obowiązku określać, która ze wskazanych w oświadczeniu wierzytelności ma ulec umorzeniu, aby oświadczenie o potrąceniu wywarło swój skutek. Sąd Najwyższy podkreślił, że zgodnie z art. 503 k.c. przepisy o zaliczeniu zapłaty stosuje się odpowiednio do potrącenia. W związku z tym, w sytuacji gdy potrącający przedstawił do potrącenia kilka wierzytelności, gdzie każda z nich z osobna mogłaby doprowadzić do umorzenia wzajemnego długu, w przypadku braku wyboru wierzytelności stosuje się przepisy o zaliczeniu zapłaty - tj. art. 451 k.c., zgodnie z którym wyboru dokonuje wierzyciel lub wpłatę zalicza się na poczet najdawniej wymagalnego długu. Nie jest zatem niezbędne szczegółowe przyporządkowanie wierzytelności w oświadczeniu o potrąceniu, aby takie oświadczenie można było uznać za skuteczne.

ZWROT PRACOWNIKOM PEŁNYCH KOSZTÓW PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH MOŻE PODLEGAĆ OPODATKOWANIU

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. II FSK 1678/15

Przedmiotem sprawy była ocena skutków podatkowych udzielenia pracownikowi zwrotu pełnych kosztów wyżywienia poniesionych w trakcie podróży służbowej. Spółka zwróciła się z wnioskiem o wydanie interpretacji podatkowej, w którym wskazała, że pracownikom odbywającym podróż służbową wypłaca diety w wysokości określonej w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Spółka zamierza jednak zrezygnować z wypłaty diet, a w zamian za to rozliczać z pracownikami koszty podróży służbowej na podstawie rzeczywiście poniesionych i odpowiednio udokumentowanych kosztów. W związku z tym Spółka wniosła o potwierdzenie, że poniesione przez pracowników koszty wyżywienia podczas podróży służbowych (także ponad wysokość diety określonej w ww. rozporządzeniu) nie będą

stanowiąc dla pracownika przychodu opodatkowanego podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że skoro zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych *"wolne od podatku są diety i inne należności za czas: podróży służbowej pracownika, podróży osoby niebędącej pracownikiem - do wysokości określonej w odrębnych ustawach lub w przepisach (...)"*, to nie sposób uznać, że wszystkie zwrócone pracownikowi koszty będą zwolnione od podatku. Obowiązujące u pracodawcy regulacje mogą wprawdzie przewidywać korzystniejsze zasady zwrotu kosztów, niż to wynika z przepisów rozporządzenia, jednakże nie może to powodować zwiększenia zakresu zwolnienia podatkowego. Ze zwolnienia bowiem korzysta tylko ta część otrzymanego świadczenia związanego z wyżywieniem, która nie przekracza wysokości diet określonych w przepisach. Otrzymana przez pracownika kwota przewyższająca ten limit będzie więc stanowiła przychód pracownika podlegający opodatkowaniu

SKARGA NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA WNIESIONA NA KRÓTKO PRZED ZAŁATWIENIEM SPRAWY JEST NADUŻYCIEM PRAWA PROCESOWEGO

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2017 r., sygn. III SPP 24/17

Przedmiotowa sprawa dotyczyła skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania apelacyjnego. Skarżąca na dzień przed terminem rozprawy apelacyjnej i wydaniem wyroku w sprawie wniosła o stwierdzenie, że w sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania i w związku z tym wniosła o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania.

Sąd Najwyższy uznał skargę za bezzasadną, ponieważ nie dopatrywał się w działaniu sądu przewlekłości. Ponadto podkreślił, że taka skarga ma służyć dwóm celom - zarówno funkcji prewencyjnej, zmierzającej do wymuszenia nadania sprawie odpowiedniego biegu (tj. zdyscyplinowania sądu), jak i funkcji kompensacyjno - represyjnej, polegającej na umożliwieniu dochodzenia naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości postępowania. Jeżeli skarga zostaje złożona na dzień przed rozprawą apelacyjną, to oczywiste jest, że nie mogła spełniać funkcji

prewencyjnej, a została wniesiona jedynie w celu uzyskania odszkodowania. Takie działanie może być zatem kwalifikowane jako nadużycie prawa procesowego i nie zasługuje na ochronę.

ZWOLNIENIE WŁAŚCICIELA OD OBOWIĄZKU USUWANIA BŁOTA, ŚNIEGU I LODU RÓWNIEŻ W POPRZEDNIM STANIE PRAWNYM

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. III CZP 22/17

Sąd Najwyższy orzekł, że również w stanie prawnym obowiązującym do 1 lutego 2015 r. właściciel nieruchomości, który oddał ją w najem innej osobie mógł być zwolniony od obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.

Zgodnie z art. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1289) „*jeżeli obowiązki wskazane w ustawie mogą jednocześnie dotyczyć kilku podmiotów spośród wskazanych w ust. 1 pkt 4 [m. in. właściciel, zarządca, osoba władająca nieruchomością], obowiązany do ich wykonania jest podmiot lub podmioty faktycznie władające nieruchomością. W takim przypadku podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, wskazać podmiot obowiązany do wykonania obowiązków wynikających z ustawy*”. Cytowany wyżej przepis obowiązuje od 1 lutego 2015 r. W poprzednim stanie prawnym nie istniały przepisy określające możliwość umownego uregulowania między stronami, kto będzie odpowiedzialny za wykonywanie obowiązków nałożonych przepisami ustawy, w tym za zapewnienie porządku na przydomowych chodnikach.

Sąd Najwyższy orzekł, że mimo braku takiej regulacji, odpowiedzialnym za wykonanie obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu i lodu jest jedynie najemca nieruchomości, jeżeli taki jego obowiązek, wyłączający obowiązek właściciela, zakładał sposób używania nieruchomości uzgodniony przez strony umowy najmu lub wynikający z właściwości i przeznaczenia nieruchomości stanowiącej przedmiot najmu.

Tym samym, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że umówiony sposób używania nieruchomości wskazuje na to, że obowiązek pieczy nad stanem chodnika obciąża najemcę, to właściciel nie będzie ponosił odpowiedzialności za szkody wynikające z nieodśnieżenia chodnika.

OPLATA ZA PARKOWANIE TYLKO W MIEJSCACH DO TEGO WYZNACZONYCH

Uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 października 2017 r., sygn. II GPS 2/17

Orzekając w składzie 7 sędziów, w wyniku zagadnienia prawnego przekazanego przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sąd podjął uchwałę – „zgodnie z art. 13b ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1440, ze zm.) opłatę za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania pobiera się od korzystającego z drogi publicznej wyłącznie za postój w odpowiednio wyznaczonym do tego miejscu”.

Naczelny Sąd Administracyjny przychylił się do stanowiska tej części sądów administracyjnych, które podkreślały, że dla możliwości nałożenia opłaty za parkowanie nie jest wystarczające określenie strefy parkowania (pewnego obszaru), jeżeli nie zostały wyznaczone i oznakowane konkretne miejsca, w których kierowca może zaparkować. Sąd podkreślił, że posłużenie się przez ustawodawcę różnymi pojęciami – "ustalenie" strefy płatnego parkowania i "wyznaczenie" miejsc płatnego postoju, potwierdza tezę, że ustalenie strefy płatnego parkowania nie jest równoznaczne z wyznaczeniem miejsc płatnego postoju. Nie można zatem uznać, że cały obszar strefy płatnego parkowania jest miejscem, w którym za postój pojazdów samochodowych można pobierać opłaty. Opłaty można pobrać w przypadku jednoczesnego spełnienia dwóch wymogów - odpowiedniego oznakowania strefy parkowania (obszaru) oraz oznaczenia na jezdni konkretnych miejsc do parkowania.